

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ

В РІДНІЙ ШКОЛІ

№ 6, 2014

ПЕРЕДПЛАТНИЙ
ІНДЕКС 68840

НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ З ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ДЛЯ 5-9 КЛАСІВ. МОДУЛЬ «ПРОФЕСІЙНО-
ПРИКЛАДНА ФІЗИЧНА ПІДГОТОВКА»

НОВІТНІ ГАДЖЕТИ НА УРОКАХ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ОЦІНЮВАННЯ ЗДОРОВ'Я УЧНІВ ЗНЗ

ЗДОРОВИЙ СПОСІБ ЖИТТЯ
У МАЙБУТНІЙ ПРОФЕСІЙНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

ЗАХІД «МАЛЕНЬКІ КОЗАЧАТА» В ПОЧАТКОВИХ КЛАСАХ

ДЕТАЛЬНІШЕ НА PEDPRESA.UA

видавництво
**ПЕДАГОГІЧНА
ПРЕСА**
ДЕРЖАВНЕ ІНФОРМАЦІЙНО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ

В РІДНІЙ ШКОЛІ

НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ
№ 6 (94) 2014 листопад–грудень

Виходить шість разів на рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ ІНФОРМАЦІЙНО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО
ВИДАВНИЦТВО «ПЕДАГОГІЧНА ПРЕСА»

Заснований у 1995 р., видається з 1996 р.
До 2012 р. журнал виходив у світ під назвою
«Фізичне виховання в школі», до 2014 р. – під назвою
«Фізичне виховання в сучасній школі»

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу
масової інформації серія КВ № 20003–9803 р. від 25.06.2013 р.
Схвалено вченою радою Національного педагогічного університету
імені М. П. Драгоманова (протокол № 2 від 25 вересня 2014 р.)

Передплатний індекс 68840

ГОЛОВА РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ

Олексій ТИМОШЕНКО – директор Інституту фізичного виховання та спорту НПУ імені М. П. Драгоманова, доктор педагогічних наук, професор

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР Костянтин ДМИТРЕНКО

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Анатолій ІЛЬЧЕНКО – начальник Київського обласного управління з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Валерій АРЕФ'ЄВ – кандидат педагогічних наук

Геннадій АРЗЮТОВ – доктор наук з фізичного виховання та спорту

Іван БЕХ – доктор психологічних наук, дійсний член НАПН України

Юрій БОРОДІН – кандидат педагогічних наук

Оксана ВАЦЕБА – кандидат педагогічних наук

Едуард ВІЛЬЧКОВСЬКИЙ – доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України

Костянтин ВІХРОВ – доктор філософії, кандидат педагогічних наук

Володимир ВОЛКОВ – доктор педагогічних наук

Леонід ВОЛКОВ – доктор педагогічних наук

Анатолій ДУБЕНЧУК – завідувач методичного кабінету фізичної культури і здоров'я Рівненського ОІПОПП

Мирослав ДУТЧАК – доктор наук з фізичного виховання та спорту

Валентина ЄРМОЛОВА – кандидат наук з фізичного виховання та спорту

Микола ЗУБАЛІЙ – кандидат педагогічних наук

Любов ІВАНОВА – кандидат педагогічних наук

Галина КОЛОМОЄЦЬ – науковий співробітник Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОН України

Тетяна КРУЦЕВИЧ – доктор наук з фізичного виховання та спорту

Микола НОСКО – доктор педагогічних наук

Валерій ПОНОМАРЕНКО – кандидат педагогічних наук

Анатолій ПОПОВ – кандидат педагогічних наук

Станіслав ПРИСЯЖНЮК – кандидат наук з фізичного виховання та спорту

Леонід СЕРГІЄНКО – доктор педагогічних наук

Володимир СТОЛІТЕНКО – кандидат педагогічних наук

Людмила СУЩЕНКО – доктор педагогічних наук

Володимир ТКАЧУК – доктор біологічних наук

Станіслав ТРИЛІС – заслужений учитель України

Олександр ШАМИЧ – кандидат педагогічних наук

Валентина ШЕВЧЕНКО – голова Всеукраїнського благодійного фонду сприяння розвитку фізичної культури, спорту і туризму

ЗМІСТ

ОФЦІЙНІ ДОКУМЕНТИ

Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 5–9 класи. Продовження

Варіативний модуль «Професійно-прикладна фізична підготовка». 9 клас _____ 2

МЕТОДИКА, ПРАКТИКА, РЕКОМЕНДАЦІЇ

Віталій Швець. Урок фізичної культури з елементами футболу. 6 клас _____ 5

Михайло Новогольник. Урок фізичної культури з теми «Баскетбол». 6 клас _____ 8

Присяжнюк Станіслав. Уроки фізичної культури у 4 класі. Методичні рекомендації. Другий семестр _____ 10

НОВІ ТЕХНОЛОГІЇ НА УРОЦІ ФІЗКУЛЬТУРИ

Качан Олексій. Використання новітніх гаджетів на уроках фізичної культури _____ 12

ПЛАВАННЯ У ШКОЛІ

Крамаренко Микола. Методи і вправи навчання плавання учнів молодших класів, які мають порушення постави та сколіоз. Продовження _____ 16

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І ЗДОРОВ'Я

Зубалій Микола, Тимошенко Олексій. Оцінювання здоров'я учнів загальноосвітніх навчальних закладів _____ 20

Пустолякова Лариса. Готовність студентів до реалізації ідей здорового способу життя у майбутній професійній діяльності _____ 25

НАУКА – ВЧИТЕЛЕВІ ФІЗКУЛЬТУРИ

Колосовська Владлена, Олійникова Олена. Особливості проведення спортивно-масового заходу «Маленькі козачата» з учнями початкових класів _____ 28

Демчук Алла. Гігієнічні вимоги до спортивного одягу та взуття _____ 31

ЗАХИСТ ВІТЧИЗНИ. ПАТРІОТИЧНЕ ВИХОВАННЯ

Коломоєць Галина, Бондарчук Олег. Суспільний вимір Всеукраїнської гри «Джура-2014: Хортиця». За матеріалами анкетування _____ 33

Мудрік Віт. Формування у молоді різних країн мотивації до військової служби. Закінчення _____ 36

ОЛІМПІЙСЬКА ОСВІТА В ШКОЛІ

Переможці конкурсу шкіл олімпійської освіти _____ 38

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ І СПОРТ У ЗАХОДАХ

Тимофеева Любава, Ребрина Андрій. Перший відкритий чемпіонат Європи з хортингу _____ 39

Зубалій Микола. «Круглий стіл»-презентація збірника «Теорія і методика хортингу» _____ 41

НА КОНКУРС НАШОГО ЖУРНАЛУ

Морозов Євгеній. Універсальний підхід Меджика Джонсона _____ 43

ІНФОРМАЦІЯ

Тематичний показчик журналу за 2014 рік _____ 46

ФОРМУВАННЯ У МОЛОДІ РІЗНИХ КРАЇН МОТИВАЦІЇ ДО ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ*

МУДРІК Віт Іванович – старший науковий співробітник лабораторії фізичного розвитку Інституту проблем виховання НАПН України

Значний інтерес викликає уведення у **Республіці Білорусь** нового виду військової служби – служби у резерві, яка пов'язує інтереси особистості та потреби держави у підготовці військового резерву. Впровадження такого виду служби із уведенням деяких соціальних гарантій знімає багато проблем, пов'язаних із мотивацією кваліфікованих призовників. Такого роду служба була введена Законом Республіки Білорусь від 22 липня 2003 р. № 229-З, який затвердив нову редакцію Закону «Про військовий обов'язок і військову службу» [1]. Служба у резерві передбачає підготовку військового резерву з числа громадян без припинення ними основної трудової діяльності, що раніше не призивалися на строкову службу. На таку службу призивають громадян здебільшого із числа висококваліфікованих працівників різних організацій, працівників науки, культури і мистецтва та спорту, в яких перерва у трудовій діяльності для проходження строкової військової служби зашкодила б інтересам держави.

Термін служби у резерві нараховується у роках і годинах: для громадян, які пройшли підготовку на військових кафедрах або факультетах університетів, – 1 навчальний рік; для тих, які мають вищу освіту, – 2 навчальні роки; для громадян, які не мають вищої освіти, – 3 навчальні роки.

Резервісти залучаються до занять і на збори, що проводяться за затвердженими програмами у військових частинах, де вони перебувають на обліку. Термін занять і навчальних зборів такий: для першого навчального року – від 300 до 850 навчальних годин, залежно від отримуваної резервістами військової спеціальності; для другого і третього років – 250 навчальних годин на рік.

У 2004 р. на службу до резерву було залучено більш як 800 резервістів, із яких 730 мали вищу освіту. З 2005 р. на цей вид служби щороку призивають до 3000 резервістів. Уведення обов'язкової служби у резерві в умовах зниження

призовних ресурсів оптимізувало процес підготовки військового резерву.

Солдати і сержанти, які служать за призовом, а не за контрактом, щомісяця отримують 4–5 дол. [6]. Для призовників, які успішно закінчили курс навчання на військових кафедрах або факультетах вищих і середніх спеціальних навчальних закладів за програмами підготовки молодших командирів, термін військової служби скорочується до 6 місяців. Але для осіб, які виявили бажання продовжити військову службу на офіцерських посадах, тривалість військової служби зростає до 24 місяців. Таким чином ураховується мотивація цього контингенту призовників і задовольняється потреба армії у військовому резерві.

За часів Радянської України аналогічні пропозиції щодо підготовки резервістів розглядалися і в нашій державі, але не були ухвалені тодішнім керівництвом.

У **Російській Федерації** проблема рівня мотиваційної готовності молоді до служби в армії набула соціального значення. Наукові дослідження свідчать, що в основі самої проблеми виявилися такі суперечності: між потребою у людських ресурсах, у реформуванні армії й неможливістю здійснити ці реформи якісно, вмотивовано для молоді, що виявляється у негативному ставленні частини призовників до усталеної організації та укладу військового життя; між об'єктивною потребою суспільства у скороченні військових сил та неможливістю такого скорочення через відсутність відповідних гарантій і захисту звільнених у запас військовослужбовців, що породжує у частини призовників відчуття соціальної незахищеності; між ідеологією тоталітарної системи та новими формами світосприйняття, складним процесом формування і прийняття нових цінностей, що у частини призовників породжує духовно-моральну кризу, моральну спустошеність; між уставними та справжніми армійськими порядками, які породжують у суспільстві негативне ставлення до невпорядкованості військового життя [2, 5].

*Закінчення. Початок див.: № 5, – 2014.

© Мудрик В. І., 2014

Зазначені суперечності виявляються у таких негативних явищах:

- зниженні психологічної готовності призовників до військової служби та бойової діяльності;

- невідповідності психологічних і фізичних можливостей призовників вимогам військової діяльності;

- зниженні рівня військової дисципліни, збільшенні чисельності осіб, які ухиляються від призову, кількості дезертирів тощо;

- відсутності позитивного ставлення до військової служби, позитивних емоцій від неї, що призводить до зростання кількості конфліктів, незадоволення, психічної втоми і позначається на психічній врівноваженості, фізичній дездатності;

- відчутті особистісної кризи у зв'язку з відсутністю службових, матеріальних та соціальних перспектив;

- погіршенні адаптації призовників до військової служби через зростання пацифістських настроїв у суспільстві, у засобах масової інформації, де дискредитується військова служба.

Уряд Російської Федерації затвердив Положення «Про підготовку громадян Російської Федерації до військової служби» (від 31.12.1991 № 1441).

За повідомленням російських ЗМІ, уряд підготував проект Постанови «Про внесення змін до Положення про військовий облік», де зазначено, що особи, які до 27 років ухилялися від призову, отримують не військовий білет, а довідку, на підставі якої їм буде закрита можливість працювати на будь-якій посаді, яка оплачується з державного бюджету. Передбачається, що таким чином здійснюватиметься мотивація до служби в армії тих, які ухиляються від строкової служби.

Зауважимо, що в Україні ухвалено закони, постанови, концепції, рекомендації, спрямовані на поліпшення системи підготовки молоді до військової служби.

Висновки. Результати дослідження мотивації молоді до військової служби у США, Китаї, Ізраїлю, Білорусі та Росії доводять, що формування мотивації призовників у цих країнах здійснюється на засадах певних ідеологічних концепцій.

Так, служба за контрактом має позитивні й негативні сторони. Негатив виявляється у тому, що матеріально-фінансовий чинник стає провідним у впливі на призовника до служби в армії, а патріотична складова мотивації відходить на другий план.

Натомість позитив виявляється у тому, що контрактна служба дає певні соціальні гарантії, які враховують і задовольняють головні життєві потреби допризовника.

Сьогодні в різних державах триває пошук додаткових шляхів вирішення проблеми мотивації молоді до військової служби за такими напрямками:

- пошук форм, методів та змісту підвищення авторитету армії, військової служби;

- формування позитивного образу військово-службовця та армії у засобах масової інформації, рекламній продукції, методичних рекомендаціях тощо;

- створення сприятливих умов, пільг, соціальної захищеності, матеріальної і кар'єрної зацікавленості військовослужбовців;

- виховання у допризовників особистої соціальної значущості й корисності, почуття патріотизму, вірності національним цінностям;

- пошук методів педагогічного, соціально-правового впливу на формування моральних цінностей у призовника.

Тож формування позитивного ставлення до армії, мотивації допризовників щодо військової служби – завдання не тільки військових, а й усього суспільства, його державних та громадських установ, засобів масової інформації, середніх та вищих навчальних закладів, справа всього народу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон Республики Беларусь от 22 июля 2003 года «О внесении изменений и дополнений в Закон Республики Беларусь «О всеобщей воинской обязанности и воинской службе» // Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 2003, № 85 2/976.

2. Масюченко К. К. Мотивационная готовность призывников к службе в Вооруженных силах Российской Федерации: Автореф. дис. канд. психолог. наук, специальность 19.00.14 / К. К. Масюченко. – М., 1997. – 18 с.

3. Сергеев С. В. Рекламирование вооруженных сил в США, Германии, Франции // Зарубежное военное обозрение. – 1993. – № 3. – С. 16.

4. Соотношение денежного довольствия армий мира. Источник: <http://www.b-i.viard.ru/ne_chleb.htm>.

5. Улыбин С. В. Динамика развития военно-профессиональной мотивации у курсантов военных институтов: автореф. дис. канд. психолог. наук, специальность 19.00.13 / С. В. Улыбин. – М., 2010. – 20 с.

6. Baker, A. Scale Development for Enlistment Motivation Measures Todd / A. Baker; 5001 Eisenhower Avenue, Alexandria, Virginia 22333-5600 Office, Deputy Chief of Staff for Personnel Department of the Army. – 2009. – July.

7. Department of Defense, Budget FY 2009 [Electronic resource]. – URL: <http://www.whitehouse.gov/omb/budget/fy2009/defense.html>.

8. Reuven, G. Portrait of the Israeli Soldier. Contributors / Gal, Reuven; Greenwood Press. Place of Publication. – Westport, CT. Publication, 1986. – P. 58.

9. Qiao Taiyang. Military Motivation / Qiao Taiyang // The Chinese Way [Electronic resource]. – URL: <http://blogs.hbr.org/frontline-leadership/2010/11/military-motivation-the-chines.html> <<http://blogs.hbr.org/frontline-leadership/2010/11/military-motivation-thechines.html>>.